

บทบรรณาธิการ

การปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง คืออะไร ?

นรีศรี ภูมิธรรม นักวิชาชีพพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหิดล
ให้เป็นวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านพยาบาล ที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา
สมบูรณ์แบบ ให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด แต่ในปัจจุบันนี้ ไม่ใช่แค่ความสามารถทางด้าน
สมรรถภาพทางวิชาชีพ แต่เป็นความสามารถที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้ที่มีมาประยุกต์
ใช้ได้ นักวิชาชีพพยาบาลที่มีความสามารถทางด้านพยาบาลที่ดี ต้องมีความสามารถทางด้านการสอน ที่จะสามารถสื่อสารกับผู้คนได้ดี

การปฏิบัติการพยาบาล เป็นหัวใจสำคัญ และเป็นศูนย์กลางของวิชาชีพการพยาบาล ส่วน การศึกษาการวิจัย การบริหาร เป็นส่วนสนับสนุน ที่จะให้เกิดคุณภาพของการปฏิบัติ ในปัจจุบัน ปัญหาสุขภาพอนามัย ยุ่งยากสลับซับซ้อนตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นพลวัต และซับซ้อน ซึ่งร่วมกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ ในการดูแลรักษาผู้ป่วย รวมทั้ง พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล ได้กำหนด ขอบเขตความรับผิดชอบของวิชาชีพไว้อย่างกว้าง ขวางด้วยการให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษาและ แก้ไขปัญหาสุขภาพ การช่วยผู้ป่วยในการแก้ปัญหาความเจ็บป่วย การบรรเทาอาการ ตลอดจน การป้องกันการลุกลามของอาการ การพื้นฟูสภาพ การวินิจฉัย การรักษาความเจ็บป่วย และการ นัดเจ็บเล็กๆ น้อยๆ รวมทั้งการให้ภูมิคุ้มกันตามแนวทางที่กำหนดไว้ การช่วยแพทย์ในการรักษาโรค และการผดุงครรภ์ ซึ่งขอบเขตความรับผิดชอบ

เช่นนี้เป็นสิ่งท้าทาย ที่วิชาชีพการพยาบาลจะต้อง พัฒนาศักยภาพของสมาชิกในวิชาชีพ ให้สามารถ ทำงานร่วมกัน เพื่อรับผิดชอบในการที่กฎหมาย ได้ให้อำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ

การที่จะกระทำหน้าที่ได้ดังกล่าว จะเป็น ต้องอาศัยพยาบาลที่มีความสามารถแตกต่างกัน ในแต่ละระดับที่ต้องอาศัยทั้งประสบการณ์ และการ ศึกษาที่เป็นระบบ และจะต้องทำความเข้าใจใน เรื่องการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง และผู้ช่วย ราชการ เเพื่อการพัฒนาและการใช้บุคลากร เหล่านี้ให้ได้ประโยชน์สูงสุด

การปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง มีลักษณะ ดังนี้คือ 1) เป็นการพยาบาลในลักษณะเชี่ยวชาญเฉพาะ คือเน้นผู้ใช้บริการเฉพาะกลุ่ม 2) เป็นการขยายการปฏิบัติ โดยใช้ความรู้และทักษะที่พยาบาล มีความรับผิดชอบ และมีเอกลักษณ์ตามกฎหมาย 3) เป็นการปฏิบัติที่ต้องบูรณาการ ทฤษฎีแนวคิด การวิจัย และความรู้จากการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจาก

* ศาสตราจารย์ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

บทที่ ๗ หนุนร่วมกัน

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งคุณลักษณะทั้ง ๓ อย่างรวมกัน เป็นการแสดงถึงการปฏิบัติ การพยาบาลขั้นสูง

ส่วนความชำนาญเฉพาะ กับการปฏิบัติ การพยาบาลขั้นสูง อาจมีความแตกต่างกันคือ ความชำนาญเฉพาะ เป็นความชำนาญในการดูแล ผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือเรื่องใด เรื่องหนึ่งในการปฏิบัติพยาบาล ซึ่ง พยาบาลวิชาชีพ โดยทั่วไป เมื่อจบการศึกษาแล้วก็จะปฏิบัติงาน อยู่ในแผนกใดแผนกหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงาน หนึ่ง เป็นเวลานาน จนกระทั่งเกิดความชำนาญในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนั้น แต่ไม่ได้มายความว่าจะ ปฏิบัติการพยาบาลในขั้นสูง

สำหรับประเทศไทยนั้นจะเห็นว่า ขณะนี้มี ผู้จัดการศึกษาพยาบาลในระดับต่างๆ และจาก สาขาต่างๆ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรี หลักสูตร เฉพาะทางระยัลลั้น และปริญญาโทที่มีประสบการณ์ ที่แตกต่างกัน ปฏิบัติงานโดยตรงกับผู้ป่วย/ผู้ใช้ บริการ แต่ลักษณะของการปฏิบัติยังคงไม่เห็น ความแตกต่างที่ชัดเจน และยังไม่มีระบบการพยาบาล ที่จะใช้บุคลากรเหล่านี้ให้ตรงกับความรู้ ความ ชำนาญและการศึกษาที่ถูกเตรียมมา

ดังนั้นการพัฒนาและการใช้ศักยภาพของ พยาบาล ให้ตรงกับประสบการณ์ และการศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นมากในศตวรรษที่ 21 ที่กำลังจะ มาถึง ซึ่งเป็นศตวรรษที่คาดว่าจะมีการปรับเปลี่ยน เกิดขึ้น โดยเฉพาะการบริหารที่จะต้องก้าวสู่นัก ระบบราชการ ทุกคนต้องใช้ปัญญาและความ สามารถของตนอย่างเต็มที่ เพื่อคุณภาพของงานที่ จะตอบสนองความต้องการและการพัฒนาสังคมให้ ดีขึ้น ในส่วนของสภากาชาดไทยจะมีการสอบ วุฒิบัตรเพื่อรับรองความรู้ ความชำนาญเฉพาะทาง ใน การพยาบาลแต่ละสาขา ดังนั้นการเริ่มทำความ เข้าใจในแนวคิดที่มีความสำคัญ เพราะวิชาชีพจะ พัฒนาคนไปได้ยาก ถ้าคนในวิชาชีพยังปราศจาก ความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง ตรงกัน

บรรณานุกรม

1. American Nurses Association. *The education process in nursing staff development*. Missouri: Mosby Year Book, 1995
2. Hamric AB, Spross JA, and Homson CE. *Advanced Nursing Practice : An Integrative Approach*. Philadelphia : W.B. Saunders Company, 1996.